

28 SIDOR TRÄGLÄDJE

LOGOSOL LANSERAR NYTT BANDSÅGVERK!

NYSÅGAT

NYSÅGAT vänder sig till alla som har ett träintresse. Tidningen ges ut av LOGOSOL med två nummer per år. Läs fler nyheter och reportage på www.nysagat.se

FÖR OSS SOM ÄLSKAR TRÄ | OM ATT FÖRÄDLA, BYGGA, BEVARA OCH INREDA | NR 1 • 2018

INSPIRERANDE
BYGGPROJEKT

RITNING!
BYGG EN
kompost

LOGOSOL

WWW.NYSAGAT.SE

3. RIKTIG STORSÅGNING

Med nyutvecklade Big Mill klarar du de riktigt stora sågprojekten.

4-5. STÖRST I KLASSEN

Logosol presenterar sitt största bandsågverk, B1001.

6-7. INVESTERADE I EN BANDSÅG LAGOM TILL PENSIONEN

B751 på plats i Taveleshö.

8-9. TRÄKUNSKAP PÅ JAMTLI

Vi hälsar på i snickeriet.

10-11. ETT RIKTIGT DRÖMHUS

Från längtan till inflyttning.

13. BYGG EN KOMPOST!

Vi presenterar byggritningar i samarbete med Svenskt Trä.

MITTUPPSLAGET

Nysågat fanns på plats när Ove Johansson i Örebro sågade första snittet med sin nyinköpta Logosol F2 med elsåg.

16. NYTT BUTIKSKONCEPT

Logosol satsar på butiksförsäljning och presenterar utvalda varumärken.

18-19. ALLT OM FETVED

Gammal metod ger hållbart virke.

20-21. NYGAMMAL MASKINPARK

Delsbo Timmerhus & Hyvleri som växer med Hålsingefura som råvara.

22. HÅLLBART SKOGSBRUK

Stor potential för småskalig träförädling i Afrika.

24. TRENDIGT MED TRÄ

Varmt och naturnära med trädetaljer.

26. SMÅSÅGAT

Trärens design och inspiration.

SISTA SIDAN

Anmäl dig till årets kurser i Härnösand och Stockholm!

LEDARE

Vårtid är sågtid

Vilken rejäl vinter vi fick! I Härnösand ligger ännu snön vit på taken men det känns i luften att våren är på väg. Det säkraste vårtecknet för oss på Logosol är varken takdropp eller vårfåglar, utan när telefonerna börjar gå på högvär! Ni kunder och blivande kunder ringer och vill komma igång att såga virke. Ivriga att köpa sågverk, skärutrustning och annat ni behöver för kommande byggprojekt.

VÅRTID ÄR SÅGTID och jag ser själv särskilt fram emot den här sågsäsongen med Logosol. Vår storsäljare Farmers Sawmill har förbättrats ytterligare och fått namnet Logosol F2, ett riktigt bra kedjesågverk som blivit ännu bättre. Vi har nu också två egenproducerade bandsågverk som jag anser är de bästa som finns på marknaden i sina respektive prisklasser.

DEN SENASTE TIDEN HAR JAG varit extra engagerad i ett spännande produktutvecklingsprojekt av Big Mill som du får läsa mer om i det här numret av Nysågat. Big Mill är vårt sågverk för sågning av jättestockar. Vi har länge kunnat erbjuda er kunder en produkt som gjort jobbet men nya Big Mill tar sågningen av extrema dimensioner till nya nivåer. Det blir enklare att till exempel såga meterbredda bordsskivor eller bänkskivor. Alla på Logosol är laddade och stolta över vårt fina utbud av sågverk. När du tänker sågverk, tänk Logosol! Oavsett vilka projekt som väntar dig i vår så hoppas jag att du hör av dig till oss.

I ÅR VÄNTAR INGA STÖRRE byggprojekt för min del. Men nog blir det några plankor sågade alltid! Om inte annat kan jag vara en hjälpsam hand i barnens byggprojekt. Jag vill passa på att önska er en skön vår

och ett lycka till med era projekt, oavsett om det är ett timmerhus som ska byggas, en fasad som ska bytas, en altan som ska snickras eller om du tänkt såga lite mest för nöjes skull, som jag!

Nu hoppas jag att ni får en härlig sågsäsong efter en lång och snörik vinter!

Bengt-Olov Byström,
Logosols styrelseordförande
och grundare

TRÄFFA LOGOSOL PÅ MÄSSA

Logosol ställer ut på skogsmässor och några mindre marknader. Vi ser fram emot att få träffa dig över en kopp kaffe och lite sågspån. Under 2018 visar vi bland annat våra nya bandsågverk och kedjesågverk, samt Solohyvel SH410

LOGOSOL MÄSSPROGRAM 2018

FOKUS FÖRETAGSMÄSSA

Ort: Härnösand

Datum: 4-5 maj

KJ SKOG & TRÄDGÅRD

Ort: Östersund

Datum: 4 - 5 maj

SKOG & TRAKTOR

Ort: Emmaboda

Datum: 11-12 maj

SKOGSMASKINDAGARNA

Ort: Karlskoga

Datum: 18-19 maj

STORA NOLIA

Ort: Piteå

Datum: 4-12 augusti

MITTIA

Ort: Ljusdal

Datum: 24-25 augusti

Alltid aktuellt
mässprogram
på logosol.se

NYSÅGAT är en tidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av LOGOSOL AB.
Ansvarig utgivare Bengt-Olov Byström

LOGOSOL

Produktion BlixtFokus Kommunikationsbyrå AB

Annonser Katarina Byström 0611-182 85

Tryck Mittmedia Print, mars 2018

Utgivning Nysågat kommer ut med två nummer per år

Webbplats Besök vår hemsida med uppdaterade nyheter och filmer året om: www.nysagat.se

Nu sågar du enkelt de riktigt stora stockarna

Att såga upp en jättestock till skivor och block är en stor utmaning. Logosol presenterar ett helt nytt sågsystem som med lätthet klarar de riktigt stora stockarna.

– Vi har utvecklat marknadens bästa system för kedjesågning av jättestocker. Med nya Big Mill sågar du bekvämt och säkert, på plats där stocken ligger, säger Bengt-Olov Byström, Logosol.

Riktigt stora träd kan man träffa på både ute i skogen och i äldre parker och trädgårdar. Men när träden tas ned saknas ofta rätt verktyg och värdefulla plankor går förlorade.

– Traditionella skogsmaskiner kan inte hantera övergrovt och att transportera stocken till ett bandsågverk som kan hantera jättestocker blir både besvärligt och kostsamt. Detta leder till att övergrovt många gånger blir kvarlämnat i skogen eller i bästa fall sågas upp till ved, berättar Bengt-Olov Byström.

SÄKER SÅGNING MED RIKTIGA MÅTT

Logosol har stor erfarenhet av att ge råd och hitta rätt utrustning för stora sågprojekt. En övergrov stock sågas lättast upp på plats och kedjesågning med sågrigg är i de allra flesta fall det enda alternativet. Idag finns det många exempel på lösningar där både fabriksgjorda och hemmagjorda sågjiggar används för att såga upp stora stockar.

– Gemensamt för de flesta är dålig ergonomi och svårighet att få precision. Vi har lagt ned mycket jobb för att sågningen ska bli bekväm, säker och effektiv, med riktiga mått. Särskilt vid första snittet där stocken är rund, ser man många lösningar som är mer eller mindre bra. Här erbjuder Logosol en elegant lösning där sågaren får ett perfekt första skär utan att riskera att såga i metall eller skruvar, säger Bengt-Olov Byström.

ENKEL INSTÄLLNING AV SÅGSNITTET

Nya Big Mill levereras i det närmaste färdigmonterad. Sågverket klarar upp till 2,7 meter långa stockar med 135 cm i diameter. För ännu större stockar kan utrustningen enkelt förlängas och kompletteras med specialsvärd för ännu bredare snitt. Systemet har flera fördelar som underlättar arbetet. Efter lite träning behöver du bara ett par minuter för att

• Nya Logosol Big Mill är den ultimata lösningen för att sönderdela övergrova stockar på plats. Du kan såga breda snitt som håller måttet på millimetern genom hela stocken.

ställa om inför nästa sågsnitt. Dubbla sågbalkar stabiliserar och ger högsta precision. Bekväm arbetsställning och frammatning med vev ger ett jämnt tryck och ett riktigt bra sågresultat.

Dessutom ingår pumpstyrd kedjesmörjning och vattenkylning i svärdstoppen, en standard som Logosol är ensamma om på marknaden. Smörjning minskar slitage på svärdet och olja i svärdspåret innebär mindre effektförluster på grund av friktion. Vattenkylning gör att kedjan håller skärpan längre. Färre avbrott för kedjeslipning ger mer tid över till sågning.

– Med den här utrustningen får du tillgång till en unik råvara. Genom att producera breda, unika träskivor av olika fina träslag kan du erbjuda fina slutprodukter som värderas högt av kunderna, säger Bengt-Olov Byström.

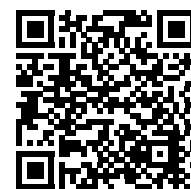
FAKTA • BIG MILL STORSTOCKSÅGVERK

Nya Big Mill består av en sågrigg och ett balkpaket. Sågverket klarar i sitt standardutförande stockar upp till 2,7 meters längd och 135 cm i diameter. Som motorsåg rekommenderar vi Stihl MS880.

SE NYA FILMEN! I över 150 år växte almen vid biskopsgården i Härnösand. När trädet riskerade att falla sågades det ned och togs om hand av Logosol.

Scanna QR-koden och se filmen när vi sågar upp jättestocken till massiva almskivor!

• Med Big Mill får du fantastiska möjligheter. De breda plankorna kan bli unika möbler eller bordsskivor.

• Nyutvecklade Logosol Big Mill premiärvisades på Elmia Wood 2017 och storstockssågningen fick snabbt en intresserad publik.

VÅRT STÖRSTA BAND

B1001 är Logosols största bandsågverk. Ett extremt stabilt och lättanvänt sågverk som ger dig yrkesmässig kapacitet.

– Vi har identifierat ett globalt behov av prisvärda sågverk som tar riktigt stora stockar. Tittar man på de välkända aktörerna i branschen så är vi ensamma om att erbjuda ett sågverk som kan hantera stockar upp till 1001 millimeter i diameter till en rimlig kostnad, säger Malte Frisk, vd på Logosol.

Logosols bandsågverk är utvecklade från grunden. Under 2017 lanserades B751 som blev en försäljningssuccé. Nu kommer en större modell.

– Vi har hittat rätt både när det gäller design och funktion. Kunderna uppskattar enkelheten och de genomtänkta detaljerna, säger Malte Frisk.

MARKNADENS STABILASTE RÄLS

Logosol B1001 klarar stockar upp till 4,8 meters längd och en meter i diameter. En stor fördel är det smarta systemet för inställningen av virkestjockleken. Såghuvudet justeras med fasta steg, vilket ger en snabb och precis inställning av sågsnittet. Den kraftiga rälsen garanterar ett perfekt sågresultat.

– Rälsen är något helt annat än konkurrenternas. Det är rälsen som bär hela lasten och när du jobbar med riktigt stora stockar behöver du en robust konstruktion som tål tuffa tag. Jag vågar påstå att vi utvecklat den smartaste och stabilaste rälsen inom kategorin mobila sågverk, säger Malte Frisk.

Under de senaste åren har Logosol satsat allt mer på utveckling av egna produkter. Målet är att förbättra upplevelsen och kapaciteten för träförädlare över hela världen.

EXPERTER PÅ SÅGNING

– När du köper ett sågverk från oss kan du förvänta dig nya innovativa tillbehör och möjligheter att uppgradera i takt med att verksamheten och intresset växer, säger Malte Frisk.

Logosol lanserade sitt första sågverk för snart 30 år sedan och har idag kunder i över 60 länder.

– Vi kan allt om sågverk. Det känns fantastiskt att vi kan omvandla all vår kunskap och erfarenhet till nya produkter som både kommer att förändra branschen och inspirera fler att bygga sina drömmar av trä, säger Malte Frisk.

FÖRBEREDD FÖR AUTOMATISERING

Den större bandsågsmodellen är dessutom förberedd för automatisering. Under 2018 lanseras Logosol Smart Set, ett helt nytt sätt att kontrollera sågningen.

– Systemet går att eftermontera på alla B1001. Smart Set bygger på smarta elmotorer och har utvecklats från grunden för att revolutionera och förenkla sågandet för kunder över hela världen. Med ett modernt användargränssnitt kan du styra ditt sågverk helt digitalt, säger Malte Frisk.

Första steget är automatisk framdrivning och höjdinställning av såghuvudet. Därefter kan du i den takt du vill, bygga ut bandsågverket med alla stockhantlingsfunktioner du kan önska dig.

TEKNISKA DATA • LOGOSOL B1001 BANDÅGVERK

Kapacitet

Max. stockdiameter: 1001 mm
Max. blockbredd: 850 mm
Effektiv såglängd (standard): 4850 mm
Min. tjocklek på sista brädan: 25 mm

Motoralternativ

Bensinmotor 23 hk eller elmotor 12 kW

Bandsågblad

Typ och storlek: Bredd: 33 mm
Hastighet sågblad: 30 m/s

Bandhjul

Bandhjulsdiameter: 500 mm
Underhållsfria hjullager
Integrerad fläkt för kylning och effektivt spånutblås.

SÅGVERK

Utvecklad från grunden

Logosol B1001 är utvecklad från grunden med genomtänkta funktioner och kvalitet i varje detalj. Du är snabbt igång med produktionen och kan börja såga kort efter att du fått sågverket levererat. Det enda du behöver montera ihop är rälsen, sen är allt klart för start!

Patenterade stockspännare och stockhållare fixerar för högsta precision.

Exakt bladstyrning som du bara ser på större och dyrare bandsågverk.

Bandhjulen är kombinerade fläkthjul som både blåser ut spån och håller rent och snyggt inne i såghuvudet. Stor fördel vid bladbyte och service.

Enkel montering med pålitlig räls som håller sig spikrak även under de största stockarna. Ställbara fötter ingår.

• Med Logosol B1001 sågar du enkelt fram de mått du vill ha, lika exakt varje gång.

“Det känns fantastiskt att vi kan omvandla all vår kunskap och erfarenhet till nya produkter som både kommer att förändra branschen och inspirera fler att bygga sina drömmar av trä.”

Malte Frisk, vd

• På gården i Tavelsjö finns det alltid behov av virke och Mikael Karlsson är redan igång med sågningen. Här tillsammans med hundvalpen Teo och skidorna som kommit väl till användning denna snörika vinter.

Pensionerad professor sågar sitt eget virke

Är man forskare och professor i medicinsk strålningsfysik med ett stort intresse för teknik, egen skog och många hus att renovera, och till råga på allt nybliven pensionär, vad kan då vara bättre än att såga sitt eget virke?

Text: Mats Wigardt | Bild: Michael Engman

Tavelsjö, några mil in i landet från Umeå, brukar ibland kallas för Sveriges vackraste by.

Visserligen ett subjektivt påstående, men när de vita vidderna invid sjön, med skogen som en mörk ridå i fonden och solen som lyser upp de röda gårdarna, dyker upp bakom en krök, finns ingen anledning att hävda motsatsen.

STANNADE I UMEÅ

I en av dessa välsköta gårdar bor Mikael Karlsson och Lena Broström. De har båda sina rötter i Norrbotten och var på väg till Linköping för att plugga, men på väg söderut gick kompisens bil sönder i Umeå. Och på den vägen är det.

De blev kvar i Umeå. Mikael utbildade sig till sjukhusfysiker, Lena blev barnmorska. Som professor och forskare har Mikael ägnat sitt yrkesliv åt vad som på fackspråk heter medicinsk strålningsfysik, vilket innebär att han arbetat med att utveckla teknik för cancerbehandling.

– Jag har haft tur med mitt yrkesval, konstaterar han när vi satt oss ner runt köksbordets nybakade bröd. Man ser snabbt nyttan av vårt arbete. Och Umeå är ledande inom just det området.

SPARADE TIMMERSTOMMEN

Huset, som sedan 70-talet varit familjen Karlsson-Broströms hem, flyttades till Tavelsjö omkring 1870. När Mikael och Lena kom hit var det bara ett skal som därefter sakta och målmedvetet renoverats ner till minsta brädlapp. Enbart timmerstommen finns kvar av originalet.

Mikael är uppvuxen på en gård i Rutvik utanför Luleå. Där grundlades hans intresse för teknik. Han fick också med sig ett intresse för uteliv, fågeljakt, vedeldning och snickeriarbete, från möbler till hus. Skogsskidorna som står lutade mot glasverandan och Leo, en uppspelt hundvalp som snart ska påbörja en utbildning till fågelhund, bär syn för sägen.

– Med mitt yrkesval måste jag ägna mig åt något annat när jag är ledig, annars finns risken att jag blir fullständigt uppslukad, säger han. Och golf har aldrig varit min grej.

Att då åta sig att själv renovera gården i Tavelsjö var därför inget svårt beslut. Bjälklaget har han isolerat med sina gamla anteckningar och avhandlingar, vilket kommenteras med ”då vet jag ju var de finns”.

När han dessutom har egen skog att hämta virket ur och flera andra fastigheter att hålla efter – i Vindeln, i Norrbotten och i Klimpfjäll – har fritiden varit långt ifrån sysslolös.

AVVERKAR FRÅN EGEN SKOG

När Mikael för flera år sedan stod i begrepp att timra ett rustikt utedass inköptes en enkel timmerjigg från Logosol.

– Att såga sitt eget timmer var inget nytt, säger han. Min far och farbror hade ett litet sågverk

• Lagom till pensionen investerade Mikael Karlsson i ett bandsågverk från Logosol. Han har redan hunnit med att producera en rejäl hög med plank och brädor och fler renoveringsprojekt står på kö.

• Enkel inställning mellan sågsnittet och genomarbetade detaljer uppskattas av Mikael Karlsson.

hemma i byn där jag ofta var och lekte.

I höstas gick Mikael i pension och fick mer tid över till de många pågående renoveringsprojekten. Han valde då att investera i Logosols nya bandsågverk, B751.

Närmast på tur står en bagarstuga hemma på gården i Taveljö där det blåser rakt genom väggarna. Boningshuset har också behov som behöver tillgodoses. Ladan likaså.

Men det är inte enbart av ekonomiska skäl Mikael nu ska säga sitt virke effektivare och med högre prestanda.

UPPSKATTAR ENKELHETEN

– Man får nog lägga en del av investeringen på nöjeskontot, konstaterar han utan att rodna. Dessutom är det för en pensionerad professor i hög grad hälsobefrämjande att med gott resultat kunna säga sitt eget virke.

Och han berättar gärna att han är nöjd med sitt köp. Mycket nöjd, till och med. Han har själv lång erfarenhet av teknisk utveckling och uppskattar den omsorg som lagts på bandsågverkets detaljer. Allt

går att justera och det är lätt att ställa in sågsnittet.

– En bandsåg är vettigare än kedja när man behöver mycket bräder, säger Mikael. Och den är väldigt enkel att använda.

Nu står bandsågen uppställd i familjens garage, med två centimeter till godo. En renoverad gammal Volvo har fått maka på sig och har parkerats invid en snöhög på gårdsplanen. Under nyårshelgen monterades sågverket.

– När den väl var på plats och trimmats in behövs ingen ytterligare justering, säger Mikael belåtet och förevisar vinsk och rullar från en båtagn som underlättar att hantera stockarna inne i garaget.

Bakom garaget ligger en översnöd trav nysågat virke. Hittills har det blivit omkring fyra kubikmeter färdiga bräder. Sedan var det slut på timmer, vintern har varit snörik och det går inte att avverka mer innan det blir skare i skogen.

Men då finns det å andra sidan mer tid över för skidåkning.

– Jag klagar absolut inte över att kunna vara ute i skogen på dagarna, försäkrar Mikael och ser ut över de vita vidderna framför huset.

EN MODERN BANDSÅG UTVECKLAD FRÅN GRUNDEN

Logosols egenutvecklade bandsågverk fokuserar på användarvänlighet och kapacitet. Logosol B751 sågar i sitt standardutförande 4,8 meter. Sågverket klarar riktigt grova stockar, upp till 751 mm i diameter. Med fasta steg sågar du enkelt fram de mått du vill ha på brädan, lika snabbt och exakt varje gång.

Scanna QR-koden och se filmen om Logosols nya bandsågverk B751!

• Vackra skulpturer av Claus Becker. Läs mer på hans hemsida www.beckersgruva.se

Med naturen som inspiration

Claus Becker i Ludvigsborg skapar skulpturer av stockar. Favoritmaterialet är lövträd och konstverken är delvis tillverkade med maskiner från Logosol.

Claus Becker har en Sauno virkestork för att tor- ka virket som sedan hyvlas i en PH260 fyrkutter- hyvel innan materialet limmas ihop till träblock. Sedan är det dags att arbeta fram de fantastiska figurerna.

– Jag är pensionär, men intresset för trä är livs- långt. Min dröm har inte varit att bygga hus. Utan min längtan har varit att tillverka vackra ting, säger Claus Becker som har många års er- farenhet av avverkning, torkning, träbearbetning och snideri.

HÅLLBART TAK. Vid utgrävningar på höjden bakom klosterruinen i Varnhem har arkeologerna gjort sensationella fynd som berättar om platsen från tiden innan munkarna kom dit på 1100-talet. Här finns ruinen av en av Sveriges äldsta kyrkor, en privat gårdskyrka från vikingatiden. Kyrkans krypta är kanske Sveriges äldsta bevarade rum! Här öppnades i maj 2017 en helt ny spännande informationsbyggnad där modern arkitektur möter 1000-åriga murar. Platsen kallas Kata Gård efter den kvinna som härskade på storgården under vikingatidens slutskede. Byggnadens tak är byggt av bjälkar och limträbalkar och täckt med bräder av furu som behandlats med tjära. Enbart hållbara och miljömässigt godtagbara material har använts.

Läs mer på webbplatsen: www.vastergotlandsmuseum.se

• Mats Almlöf arbetar med underhåll av gamla hus på Jamtli i Östersund.

Traditionellt hantverk räddar kulturarv åt framtiden

På Jamtli, Jämtlands länsmuseum i Östersund, finns över hundra historiska byggnader bevarade. Snickaren Mats Almlöf är delaktig i arbetet för att tidens tand ska fara skonsamt fram med de gamla husen. Med traditionellt hantverk och moderna maskiner räddas ett kulturarv åt eftervärlden.

Text: Mats Wigardt | Bild: Frida Sjögren

Mats Almlöf älskar gamla hus. Kaffet hinner bli kallt och anteckningsblocket fullskrivet när hans favoritämne ska avhandlas. Trädarna går från gården i Nordanberg i Brunflo till arbetet på Jamtli och ett projekt inom byggnadsvård med koppling till världsarvet Kizhi i ryska Karelen.

Bostadshuset på gården i Nordanberg utanför Östersund, där han bor med familj, katt och höns, har efter tolv års arbete snart återfått sin forna glans. Eterniten är borta och originalpanelen renoverad. Murstock, timmer och tak har setts över. Fyrluftsfinster från tiden då huset byggdes är tillbaka. Med varsam hand har ordningen återställts, både exteriört och interiört. Återstår att ta hand om gårdens äldsta hus, en gammelmstuga från 1750 i vad som närmast kan beskrivas som originalsckick.

– Där finns till och med ett lönnrum, myser Mats Almlöf.

Som självlärd specialist på traditionellt hantverk och tidstroget underhåll av gamla hus arbetar Mats Almlöf sedan snart två år på Jamtli i Östersund. Han ingår där i teamet som svarar för att alla de

byggnader som flyttats från olika håll i Jämtland hålls i gott skick, utan fusk, med metoder som användes när huset byggdes.

– Vi gör som man ska göra, säger han. Och vi försöker inte dölja att huset har reparerats. Istället visar vi gärna att det tagits om hand och hur vi gått till väga.

EN LEVANDE ARENA

Friluftsmuseet på Jamtli invigdes 1912. I nykterhetens, folkgemenskapens och nationalismens anda var tanken att skapa en levande arena för traditionell folkkultur med bland annat spelmannsstämor, folkfester och marknader på programmet.

De två byggnader som vid starten hade flyttats till Jamtli har sedan dess utökats med ytterligare 110 hus och gårdar som placerats i det parkliknande område med utsikt över Storsjön som utgör Jamtlis friluftsmuseum.

Här finns hus av alla de slag och från hela Jämtland. Det är allt mellan stora gårdar och små häbren som ska hållas i ett skick som förhindrar att

de ruttnar och förstörs.

– Man kan väl utan överdrift säga att det är svårt att komma i kapp med underhållet, konstaterar Mats Almlöf. Men vi gör vad vi kan och försöker hitta effektiva metoder att hålla tidens tand i schack.

Ett sätt är att anordna kurser och läger i byggnadsvård och därmed vidga kompetensen. Intresset för trä och traditionellt hantverk är högt och att då koppla teori till praktiskt arbete med husen på Jamtli som studieobjekt ger snabbt resultat. Enbart under 2017 har över hundra fönster renoverats på detta sätt.

– Allt fler vill i allt högre utsträckning själva ta hand om sina hus och lära sig laga fönster och gamla timmerstockar, säger Mats Almlöf. Då ger det rätt fin tillfredsställelse att kunna peka på ett hus från 1600-talet man varit med om att rädda.

På Jamtli finns tre snickerier. Ett för attribut och utställningar, ett finsnickeri som arbetar med möbler och inredningar och slutligen ett för alla gamla hus, där Mats Almlöf arbetar. Sammantaget finns

• ”Man kan väl utan överdrift säga att det är svårt att komma i kapp med underhållet. Men vi gör vad vi kan och försöker hitta effektiva metoder att hålla tidens tand i schack”, säger Mats Almlöf på Jamtli.

här en handfull snickare, exklusive alla lärlingar och praktikanter som regelbundet ges plats i museets verkstäder.

– Det innebär mycket samlad kunskap och erfarenhet, försäkrar Mats som själv har ett närmast livslångt intresse för gammalt hantverk med många renoverade hus på meritlistan. Och som dessutom säljer utvalda byggnadsvårdsprodukter i eget företag.

Virket som används vid reparation och renovering av gamla hus ska vara tätvuxet och av hög kvalitet. Gärna kärnfura. Och bra virke, hävdar Mats, finns det gott om. Men inte i byggshoppen.

Museet har istället avtal som ger rätt att leta efter lämpliga träd på rot på mark som tillhör Försvaret. Avverkar gör man på vintern och ofta körs det sedan ut med häst.

DRÖMMER OM ETT BANDSÅGVERK

Verkstäderna är välutrustade, med effektiva och nogsamt utvalda verktyg och maskiner. Med alla hus att ta hand om finns inte tid att bila timmer för hand. Då kommer ett gammalt kedjesågverk väl till pass. Men drömmen är ett bandsågverk från Logosol.

– Den går tre gånger så snabbt, med ett skär som bara är drygt 2,5 millimeter, säger Mats. Det vore fenomenalt. Jag har nyligen fått en offert som vi nu ska ta ställning till.

Sedan tidigare finns en plan- och rikthyvel från Logosol på plats. ”Robusta och rejäla maskiner

med lång livslängd” är Mats omdöme.

Hyvlar panel gör man däremot helst för hand, för att inte tappa hantverket. Lika viktigt är att kunna hugga med yxa och att sedan också veta hur verktygen ska slipas.

– Det är kunskap som helst ska leva vidare, förklarar Mats. Vi behöver alla duktiga händer som finns. Men maskinerna utgör ett viktigt komplement som gör det möjligt att hinna rädda det som räddas kan.

BYGGD FRÅN GRUNDEN

Vi följer med ut på området för att se några exempel på aktuella projekt. Invid en kopia av Håsjö gamla 1600-talskyrka som sattes upp häromåret finns en nybyggd klockstapel som invigdes i somras.

Originalen är från 1600-talet och kopian är byggd helt från grunden, av timmer utdraget från skogen med häst, med spånklätt tak och en bronsklocka som väger 80 kilo.

– Superkul att bygga, försäkrar Mats.

Strax intill finns ett häbre från 1500-talet som flyttades till Jamtli 1940. Fortfarande syns skott-hålen efter att man provsköt sina gevär med handstöpta blykulor. Nu blir det nytt tak och några takstockar ska bytas ut. Virket är noga utvalt, passningar görs med yxa, inga spikar används.

– Det är så här vi arbetar, förklarar Mats. Antingen bygger vi helt nytt, efter gammal modell. Eller så räddar vi gamla hus på väg att ruttna sönder. Och det räcker långt.

FAKTA • KIZHI

Kizhi är ett världsarv i ryska Karelen, på en ö i Onegasjön. Här finns ett friluftsmuseum med en gammal trähusbebyggelse och två stora kyrkor, helt byggda i trä. Det sägs att timmermannen som ansvarade för bygget av den ena kyrkan, 37 meter hög och försedd med 22 kupoler, använde samma yxa under hela byggtiden. När han var klar kastade han yxan i sjön med orden: Det har aldrig funnits och kommer aldrig att finnas en byggnad som överglänser denna.

Vägen från längtan till inflyttning

Med målsättningen att bygga så billigt, närproducerat och miljövänligt som möjligt har familjen Ribacke Sandberg förverkligat drömmen om ett eget hus. Egen mark, eget sågverk, egna maskiner och eget arbete har varit en förutsättning. Hösten 2010 kom bygglov, hösten 2014 var det inflyttning.

Text: Mats Wigardt | Bild: Bosse Lind

Henrik Sandberg har uppfostrats att stå på egna ben. Att surmulet muttra "det går inte" vore honom främmande. Det man inte kan, försäkras han, går alltid att lära sig. En klysha som att "svårigheter är till för att övervinnas" är för honom en självklar livsformel. Och med en hustru som heller inte tvekar inför nya och okända utmaningar har familjens husbygge, döpt till "Projekt Längtan", blivit verklighet.

Det dröjde inte länge efter att ljuv musik hade uppstått mellan Henrik Sandberg, egenföretagare och sågverksägare strax söder om Mellerud, och Erika Ribacke Sandberg, barnbibliotekarie från Valbo utanför Gävle, som tanken på ett eget hus föddes. Men att köpa ett färdigt hus var inte aktuellt. Och eftersom Henrik hade såväl egen mark som eget sågverk, med en Logosol fyrkutterhyvel inkluderad i maskinparken, fanns alla förutsättningar för att bygga själv.

Man valde dessutom att själva rita sitt drömhushus.

– Vi ritade och ritade, berättar Erika och lyfter upp nyvakna sonen Valter, 1,5 år, ur vagnen. Det blev många timmar framför datorn och många skisser som hamnade i papperskorgen innan vi hittade fram till hur vårt hus skulle bli.

Och nu, nästan sju år efter att bygglov beviljats, sitter vi i det trivsamma köket i familjens hus. Utanför fönstren ser vi björkdungar och sädesfält och en blå himmel. Det är hemtrevligt och trivsamt med många unika detaljer som inte går att hitta i någon katalog.

EGEN BYGGBLOGG

På den egna bloggen har Erika berättat om projektet, om med- och motgångar, från grundläggning och gjutning till stomresning, takläggning och kök. Allt virke utom fönster, ytterdörrar och köksstommar, är sågat och hyvlat i det egna sågverket, Bysågå, som Henrik övertagit från sin far.

Utvändigt har huset måtten 8 x 12 meter, vilket ger en boyta på 150 kvm, fördelat på två våningar. Man har under arbetets gång kompromissat sig fram, vridit och vänt på olika lösningar, alltid med en tanke på miljön, allt enligt formeln billigast, bäst, miljövänligast. Det har bland annat inneburet

rit mycket trä, utan plast eller onödigt gips, kranar utan tungmetaller, solpaneler, separerande toaletter där urinen används för gödning och fekalier blir till jord.

– Och vi har gjort praktiskt taget allt själva, med god hjälp av släktingar och vänner, konstaterar Henrik.

Han berättar om det grova ekgolvet som han själv sågat och hyvlat, om de sex meter långa takbjälkarna med måtten 8 x 8 tum som hämtats ur egen skog, om stöttor och den fina trappan med okantade trappsteg, om bänkskivor och lådfronter, om lister och detaljer som valts ut och hanterats.

– All tid som blivit över efter Erikas heltidsjobb och mitt eget halvtidsjobb har lagts på huset, säger han. Kostnader för inköpt material har stannat på under 600 000 kronor, men då har vi inte räknat med det egna arbetet. Fyra år har det tagit oss att bli klara.

ETT RIKTIGT DRÖMHUS

Vi ser oss omkring i vad som med rätta måste betraktas som ett drömhushus. Värmsystemet är en blandning av ved och sol, med isolering av kutter-spån från den egna hyveln.

Köket är en lättarbetad dröm med vackra luckor av björk och praktiska hyllor av alm och ek. I tvättstuga och badrum har ekgolvet oljats, vaxats och nåtats, och i duschen står man på en rostfri plåt som dragits upp en bit på väggen.

– Vi har använt mycket ek till detaljer som trappräcken och lister, säger Henrik. Det är hårt och sliter på hyvelstålet, men väl värt besväret.

En trappa upp är det högt i tak, med stöttor och takkonstruktion väl synligt. Mycket av allt trä har behandlats med äggoljetempera i fridfulla färger, med ägg från de egna hönsen som syns skrutta runt i hönsgården under björkplanteringen.

Vi vandrar storögt vidare. I arbetsrummet förvarar Henrik sina musikinstrument. Förutom att köra traktor, såga plank och gräva fiber ingår han även i ett flitigt anlitat rock och dansband.

Grova uthusdörrar har förvandlats till spännande dörrar till sovrum och badrum. Snedtaget ger plats för innovativa förrådsutrymmen. Ett fri-

stående badkar dominerar utrymmet i badrummet varifrån man kan ligga och se ut över himlen.

– Det är Erika som har nåtat golven både här och i tvättstugan, säger Henrik. Hon har det tålmod och den noggrannhet som krävs för att det ska bli tillräckligt bra.

Utvändigt är huset klätt med obehandlad gran och fura som börjat anta en behagligt grönad färgskala. Låken är hyvlat med fyrkutterhyveln. Knutar, vindskivor andra detaljer har målats i röd slamfärg. I trädgården finns en näckrosdamm med en liten bro och karpar som simmar i vattnet.

HYVELN GER INTÄKTERNA

På andra sidan vägen ligger sågverket som startades av Henriks far och där Henrik själv sedan 2005 åtar sig att såga och hyvla produkter på beställning. Hyveln från Logosol, en PH260, köpte han 2005 för att kunna erbjuda vidareförädlade produkter.

– Det är hyveln som ger intäkterna, säger Henrik. Den är lätt att ställa om och ger bra resultat. Jag kan erbjuda många olika profiler och någon arbetsbrist märker jag inte av, även om det egna huset nu är klart.

När tiden finns har familjen fler byggprojekt på gång. Ett enkelt förråd har redan rests, ytterligare uthus och en carport står på önskelistan.

• Sandlåda med tillhörande parasoll till sonen Valter.

• Ett fristående badkar på ekgolvet i badrummet som oljats, vaxats och nåtats.

• Köket har fått luckor av björk och hyllor och bänkar av alm och ek.

• Dörrarna in till sovrum och badrum kommer från gamla uthus.

• Projekt Längtan började som en dröm. Idag bor familjen Ribacke Sandberg i sitt eget paradiset som de själva ritat och byggt. Egna maskiner och eget arbete har varit en förutsättning för att lyckas med projektet.

• Allt virke utom fönster, ytterdörrar och köksstommar, är sågat och hyvlat i det egna sågverket, Bysågå, som Henrik övertagit från sin far. I maskinparken ingår en fyrkutterhyvel från Logosol.

• Mycket ek har används till detaljerna. "Det är hårt och sliter på hyvelstålet, men väl värt besväret", berättar Henrik Sandberg.

Närbild på trappprälle i vacker ek.

FAKTA • PROJEKT LÄNGTAN

Mått och material: Trähus i 1 ¾ våning, 32 graders takvinkel, 12 x 8 meter i ytermått. Obehandlad ytterpanel. Byggt på berg, med varm torpargrund.

Klimatsystem: Självdrag. Förvärmad inluft på vintern. Värme från en bakugn mitt i huset kopplad till ackumulatortank och solfångare på taket. Treglasfönster.

Invändigt: Öppen planlösning, öppet inock i vardagsrum. Synliga bjälkar och stolpar. Massiva golv av ek, slätspont på väggar.

Bygglogg: www.nogg.se/projektlangtan

LÖNSAM FÖRÄDLING MED EGEN HYVELMASKIN

Logosol har sålt över 10 000 hyvlar och har nära kontakt med kunder över hela världen. Varje maskin omfattas av trygghetsspaket med generösa garantier, kunniga tekniker för support och maskiner som behåller ett högt värde. För att du snabbt ska komma igång med tillverkning av profilerade trävaror finns genomtänkta startpaket till varje hyvelmaskin. Ladda hem hyvelkatalogen på www.logosol.se och läs mer!

Intresserad av småskalig träförädling!

Bli medlem och dra nytta av vårt nätverk och gemensamma kunskap!

**Vi anordnar bland annat studiebesök, kurser och nätverksträffar.
Som medlem får du också vår tidning Småsågarna 4 nr/ år och
tillgång till tidningsarkivet med ca 100 tidningar från start.**

Bli medlem: Betala 600 kr på bankgiro 5485-4989

OBS! Fyll i "NY" och ditt namn adress tel epost på
meddelanderaden, samt mejla kontaktuppgifterna till:
ekonomi@smasagarna.se

Har du några frågor om medlemskapet?

Kontakta ordförande Allan Eriksson, 073-572 73 51 allan@essag.se

www.smasagarna.se

**Bli medlem nu
få senaste
numret av
Tidningen
Småsågaren
nu ...**

Bygg en egen kompost

Med en egen kompost blir det enkelt att hålla fint i trädgården. Färdiga byggsatser finns att köpa, men du kan även bygga själv genom att köpa lösvirke eller såga byggvirket själv. Konstruktionen är relativt lättbyggd. Ritningarna publiceras i samarbete med Svenskt Trä och finns för nedladdning med kaplistor och materialspecifikationer på www.byggbeskrivningar.se

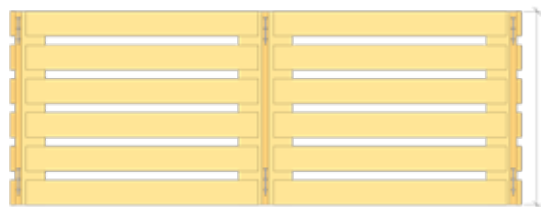
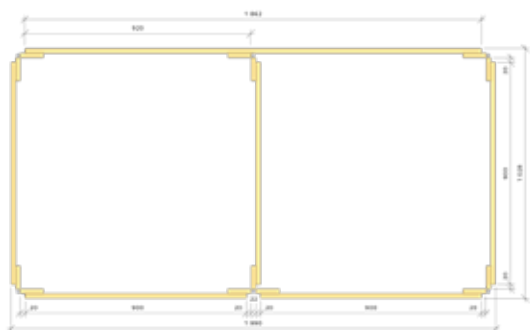
ENKEL TRÄDGÅRDSKOMPOST

Det finns många fördelar med en egen kompost. Du kan enkelt samla ihop trädgårdsavfallet. Som belöning får du dessutom efter en tid hinkvis med härlig svart mylla.

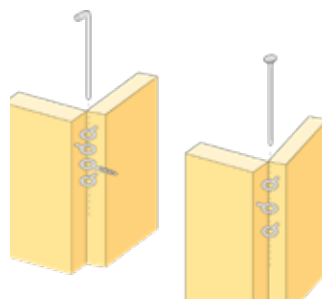
Ritningens mått ger två lika stora fack, det ena för färskt avfall, det andra där nedbrytningen pågått en tid. Ändra måtten efter behov.

TÄNK PÅ DET HÄR!

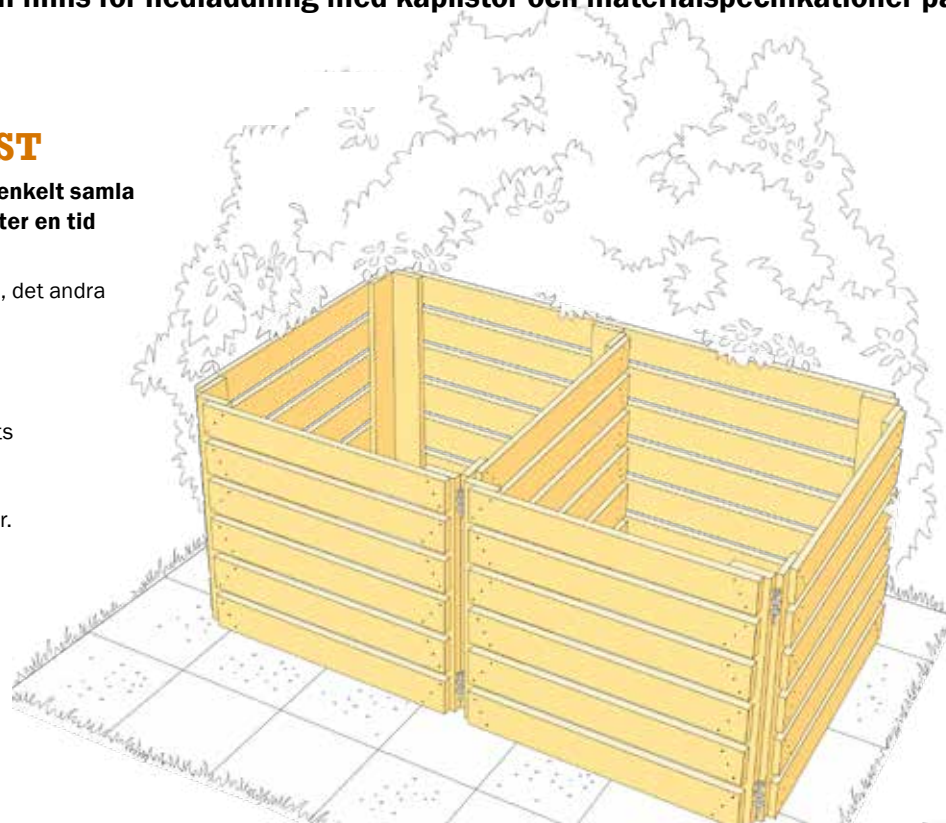
- Underlaget bör vara vågrätt. Använd gärna några av virkets spillbitar, eller betongplattor som underlag i hörnen.
- Ytbehandling med exempelvis transparent träskyddsolja skyddar träets yta och motverkar att små sprickor uppstår.

• Kompostbehållaren består av en lång baksida plus fem mindre lika stora luckor för gavlarna, framsidan och mellanvägg.

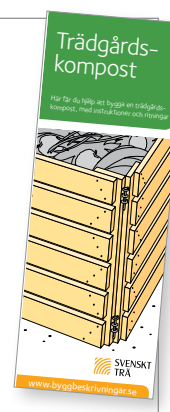

• Delarna hålls ihop av sprintar genom iskruvade öglor.

LADDA NED RITNINGAR

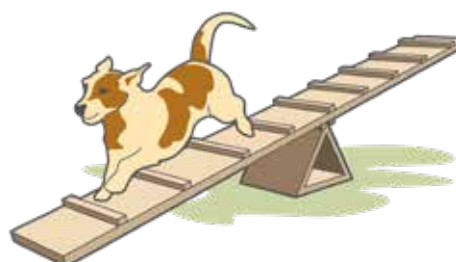
Hitta mer information och ritningar att ladda ned! Både byggritningarna och nyttiga byggtips finns på webbsidan www.byggbeskrivningar.se. Ritningarna är framtagna av Svenskt Trä i samarbete med bygg- och trävaruhandeln.

SMARTA BYGGTIPS FÖR BARN

Hinderbana till hunden

Bygg enkla hinder och tävla och lek med din hund. De flesta hundar gillar att hoppa, balansera och springa slalom i en bana. Man kan faktiskt tävla i hinderbana med sin hund. Tävlingsformen heter agility.

• Mer byggbeskrivningar och tips för barn hittar du på www.fixatrixa.se

TÄNK PÅ DET HÄR! Höjden på bommen som hunden ska hoppa över varierar beroende på hur stor din hund är, från 25 cm upp till 65 cm. En gungbräda ska vara 30 cm bred och 365-425 cm lång. När hunden är på mitten av brädan, skall brädan vippa över innan hunden går av den.

• I Ove Johanssons verkstad finns allt, och lite till. Ett resultat av ett livslångt samlande och ett stort teknikintresse.

• Ove kopplar in sladden, drar på sig hörselskydden och slår på sågen. På sågverket väntar en rejäl furustock.

• Nysågat fanns på plats när Ove Johansson sågade första snittet med sin nyinköpta Lo. börjar såga bräder. Det känns verkligen jättekul.”

”Med den här kan jag göra mycket roligt”

Precis där gatubelysningen upphör och Örebro övergår i röda stugor bor Ove Johansson. En välfylld verkstad, en liten smedja och en alldeles nyuppackad F2 kedjesågverk med elsåg vittnar om en välfylld vardag.

– Jag trivs som pensionär, konstaterar Ove.

Efter ett långt yrkesliv valde Ove Johansson att växla ner. Han var då 61 år, hade arbetat sedan han som 17-åring ställdes vid en fräsmaskin, och kände att han hunnit bli trött på tunga balkar och vita fingrar.

FÖRSTA PROJEKTET SOM PENSIONÄR

Genom åren hade han jobbat och skruvat med det mesta. Som nybliven pensionär började han med att renovera och bygga ut en gammal lada och förvandla den till rödmålad och trivsamt bostad för

sig och sin hustru och de två hundarna Wigge och Mio.

– Mina bebisar, säger han. Jag hoppas jag i mitt nästa liv föds som en hund i en snäll familj där jag kan ligga i soffan och nafsas åt mig en och annan korv.

Runt omkring Ove och hans hundar växer Örebro så det knakar. Precis i dagarna har Örebro passerat Västerås som Sveriges sjätte stad. Lager och logistik är konceptet, lägligt placerat mitt mellan Stockholm och Göteborg, med både universitet

och sjukhus. Från tomten kan Ove se hur byggkranarna reser sig mot himlen och bara ett stenkast, nåja, ett långt stenkast, från den lantliga idyll som utgör hans hemmiljö närmar sig idel nya bostadsområden med stormsteg.

Men Ove tar det lugnt, låter sig inte störas. En kurs i smide gav blodad tand. Att kasta in en järnbit i elden, se hur den blir vit och sedan dunka på med släggan, det fascinerar.

Nu håller han smideskurser i den egna smedjan som inrättats under ett utskjutande tak invid verk-

Text: Mats Wigardt | Bild: Frida Sjögren

Logosol F2 med elsåg. "Nu ska jag bara justera den lite innan jag klyver stocken och

• Kaffe med Nysågat i huset som Ove Johansson har renoverat. När han började var det bara en lada, idag är det en rödmålad och trivsamt bostad som han delar med sin hustru och de två hundarna Wigge och Mio.

• Med den egna sågverket ska det blir både renoveringsprojekt och nybyggen.

• Ove håller smideskurser i den egna smedjan. Det första hans elever får göra är en krok.

staden. Här finns en handfull städ, en ässja och en 800 kilo tung fjäderhammare han köpt på Blocket. Det första hans elever får göra är en krok.

– Smidet har blivit lite av en passion på ålderns höst, berättar Ove och plockar med några järnklumpar som förvandlats till ljusstakar och prydnadsföremål och som fyller hyllorna inne i bostadsrummet.

På ett verandabord simmar ett knippe svartsmidda ormar med öppna gap genom snön. Och en smidd blomma i ett hörn påminner om stunder av sorg.

– Vi har väl alla haft vår beskärda del av svärta här i livet, konstaterar Ove utan att gå in på några närmare detaljer.

VÄLFYLLD VERKSTAD

Han leder oss istället in i den välfyllda verkstaden. Här finns allt, och då menar jag verkligen allt. Och lite till. Det hela påminner om en välfylld, om än inte välsorterad, järnaffär. På väggarna, i taket, utefter golvet – överallt hänger verktyg, skruvtingar, slipar. Det är tänger, mejslar, borrar. Askar, lådor och burkar. Hylsnycklar och skiftnycklar. En tigersåg, en kedjeslip, en svets, en hyvelbänk.

– Ett resultat av ett livslångt samlande, muttrar Ove och rättar till några tänger som hänger i rad på en vägg. Jag borde kanske städa lite...

Om han vet vad han har? Och var?

– Jodå, jag tror det, säger han och ser sig om-

kring, petar till en röd burk med olja, flyttar på en ny knivslip från Kina som precis packats upp.

Vi blir länge stående och betraktar detta eldorado för en samlare. Överallt hittar vi någon udda grej som behöver en närmare förklaring. Här finns allt som behövs, det mesta från tiden då man valde att laga istället för att köpa nytt.

EGET SÅGVERK MED ELSÅG

Smått omtumlade vandrar vi vidare genom Ove Johanssons skattkammare. Petar lite på ångmaskinerna i köket, funderar på den taktegeltransportör med teleskoparm som Ove hyr ut, begrunder de trädgårdsmöbler han tillverkat av grovsågat furuvirke. Och det är där hans nya maskin kommer in i bilden. Under en blå presenning står det nyligen uppackade och ihopmonterade kedjesågverket från

Logosol som Ove köpt, ett F2 kedjesågverk med elsåg.

Ove lyfter förtjust bort den skyddande presenningen. Det är ett lättviktsågverk som enkelt kan såga riktigt grova stockar, lätt att lyfta och flytta för hand. Med traktorn har han lagt en grov och kvistig furustock till rätta. Han kopplar in sladden, drar på sig hörselskydden och slår på sågen. Med ett högt vinande äter sig kedjan någon decimeter in i den frusna stocken. Ove slår av den igen.

– Det där var premiärskäret, säger han belåtet. Nu ska jag bara justera den lite innan jag klyver stocken och börjar såga bräder. Med den här kan jag hitta på många roliga grejor att göra. Det känns verkligen jättekul.

KEDJESÅGVERK MED KVALITÉ I VARJE DETALJ

Logosol F2 är ett portabelt kedjesågverk som med lätthet sågar riktigt stora stockar. Samtidigt har den så låg vikt att du kan lyfta och flytta sågverket för hand. Logosol erbjuder ett sortiment av motorsågar som är anpassade för stocksågning. Välj elektrisk kedjesåg när du har tillgång till el på din sågplats.

Scanna QR-koden och se filmen om Logosols kedjesågverk F2!

Nytt koncept för butiksförsäljning

Nu kan du hitta produkter från Logosol på Järnia, XL Bygg Fresks och Clas Ohlson. Håll utkik efter proffsverktyg från Nobex och Smart-Line som presenteras i ett nytt koncept för butiksförsäljning.

Logosol fortsätter sin satsning på butiksförsäljning av utvalda varumärken. Produkterna presenteras i ett nytt butikskoncept som ska öka synligheten ute bland varuhyllorna.

SÄLJANDE EXPONERING

– Att sälja i butik ställer helt andra krav än direktförsäljning till slutkund. Vi har utvecklat ett nytt koncept som lyfter produkterna och ger en säljande exponering, säger Malte Frisk, vd Logosol.

I satsningen ingår Nobex med klassiska geringssågar och praktiska vinkelhakar i sortimentet. Förpackningarna har fått en ny färgsättning i turkos och grått från att tidigare varit blågula. Produkterna presenteras i en modul med hyllor och hängsystem.

GLOBALT FÖRSÄLJNINGSNÄT

Satsningen på detaljhandel öppnar nya möjligheter att sprida Logosol som varumärke.

– Vi har ett globalt försäljningsnät och ser stora möjligheter med att ta upp beprövade svenska innovationer som är etablerade, säger Malte Frisk.

Under 2017 förvärvades produkt rättigheterna till Nobex, Plano och Sauno från Plano System. Logosol hade goda erfarenheter av produkterna. Limpressen Plano och virkestorken Sauno fanns redan i sortimentet.

– Vår strategi är att samla produkter med hög svensk kvalitet som kan säljas i stora volymer till konkurrenskraftiga priser, säger Malte Frisk.

Smart-Line med produkter för trädfällning,

• Även Smart-Line har fått ett nytt butikskoncept. I serien ingår produkter för stockhantering och vedhantering.

stockhantering och vedhantering är en annan del av Logosols butikssatsning. Sortimentet har precis som Nobex fått en ny modul för att öka synligheten i butiken.

– Logosol investerade i Agma redan för 10 år se-

• Nobex proffsverktyg från Logosol presenteras i ett nytt koncept för ökad synlighet i butiker som Jula och Bauhaus.

• Klassiska geringssågar och vinkelhakar har fått nya förpackningar i turkos och grått.

dan och har varit med på hela resan. Därför känns det extra bra att vi nu kan erbjuda produkterna på en ännu större marknad, säger Malte Frisk.

• Läs mer om Logosols egna produktnyheter i den nya produktkatalogen.

Ny produktkatalog

Beställ Logosols nya produktkatalog så får du 96 sidor med äkta träglädje och inspiration direkt hem i brevlådan, utan kostnad.

Hos Logosol hittar du ett komplett sortiment med maskiner och verktyg inom träförädling. I produktkatalogen för 2018 presenteras bland annat de senaste produktnyheterna, våra egenutvecklade bandsågverk och det nya kedjesågverket F2.

Beställ katalogen på www.logosol.se så skickar vi hem ett exemplar utan kostnad. Du kan även ladda hem katalogen som pdf.

• Produktkatalogen kan du både beställa och ladda hem på Logosols hemsida.

SVERIGES HÖGSTA TALL

Sveriges högsta tall finns i skogarna kring Gräsmark i Värmland. Det var i samband med ett studiebesök som den 37,8 meter höga bjässen upptäcktes. Att det i nordvästra Värmland finns väldigt höga träd är känt sedan tidigare. Mineralen hyperit som ger extra näring är en av faktorerna bakom den goda växten. Den tall som tidigare klassats som högst i landet är 36 meter och finns på Öland. Sveriges högsta träd alla kategorier, en 48 meter hög gran, finns på hembygdsgården Karmenkynna i Lekvattnet.

SKOGSNÄRA SIRAP

Gran Zirup är namnet på den sirap som Eva Magnusson med företaget Skogens Gröna Sköna i Ånge skapat av granskott. Granskotten får hon bland annat från julgransodlare i Jämtland som tar bort skott och toppar för att inte julgranarna ska få för långa grenar. Nu är Gran Zirup på väg ut i världen, via den svenska ambassaden i Kanada och stjärnkockar som Tareq Taylor.

PROVA TRAKTOR POWER

Sveriges första, största och häftigaste traktortidning!

PROVA-PÅ
PRIS!

3 nr
99:-

Prenumerationen avslutas automatiskt.

SVARSKORT Tips! Beställ på webben och få tillgång till e-tidningen idag!

Ja tack!

Jag vill gärna prova Traktor Power.

3 nummer för endast 99 kr

Ord. pris 225:-

**BESTÄLL
VIA WEBB**

traktorpowers.prenservice.se
Vänligen uppge internetkod:
428-4281077

eller ring 08-128 326 20

Namn _____

Adress _____

Postnr _____

Ort _____

Telefon/Mobil _____

E-post _____

Fyll i din e-post så du kan aktivera e-tidningen!

Erbjudandet gäller t o m 2018-05-31 och endast nya prenumeranter i Sverige. Prenumerationen upphör automatiskt efter periodens slut. Svenska Media Docu AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationer och lämna förmånliga erbjudanden om egna och andras produkter. Genom att fylla i e-post och mobilnummer ger du Svenska Media Docu AB tillåtelse att kontakta dig med förmånliga erbjudanden. För kontroll, rättelse eller anmälan om spärr av personuppgifter, kontakta Svenska Media Docu AB, Tingsgatan 2A, 827 32 Ljusdal, 08-128 326 20.

Digital
tidning ingår

Lägre pris
än i butik

Ingen
bindningstid

Direkt hem
i brevlådan

**traktor
POWER**

Svarspost
206 798 93
827 20 LJUSDAL

Gammal metod som ger

Fetved är forna tiders tryckimpregnerade virke. Metoden att ta fram ett hårt, kådrikt virke med naturligt skydd mot röta och väta, användes redan under 1000-talet. Och gör så än idag.
– Absolut ett vinnande koncept, hävdar Mikael Edström i Rengsjö, när Nysågat följde med ut i skogen för att lära mer om metoden.

Text: Mats Wigardt | Bild: Michael Engman

Runt en rak och reslig fura i Rengsjö, mellan Bollnäs och Söderhamn, har en handfull åskådare samlats. Det är försommar, fåglarna kvittrar och den tid på året då tallen skjuter skott och produktionen av kåda är som störst.

TRÄDETS EGNA MEKANISMER

Vi har samlats för att lära oss mer om fetved. Det är en urgammal metod för att på ett naturligt sätt ta fram ett tåligt och hållbart virke.

Vår instruktör heter Mikael Edström. Han är snickare och byggnadsvårdare och en av eldsjälarna bakom Fetvedens Vänner, en rikstäckande organisation med syfte att ta till vara på och sprida kunskap om fetved, eller tjärtallar som det också heter.

– Jag hade i mitt arbete sett att virket i gamla byggnader var av långt högre kvalitet än det som går att köpa i dagens byggshopar, berättar han.

Förklaringen till detta var det sedan en älg som stod för. När Mikael vid ett tillfälle kapade en tall såg han att virket var hårdare och mer kådrikt på de ställen där barken hade gnagts bort.

Mikael Edström läste på och provade sig fram. Att barka eller toppkapa furor för att få fram ett motståndskraftigt virke visade sig vara en metod som använts i hundratals år. Och Carl von Linné konstaterade efter sin Norrlandsresa 1732 att ”där stodo träden bara” – det vill säga utan bark.

– Dåtiden timmermän visste att ett kådrikt virke var hårt och formstabil och skulle hålla i generation efter generation, säger Mikael Edström.

NATURLIG IMPREGNERING

Och detta går att uppnå genom att i slutet av trädets livscykel trigga dess skyddsmekanismer genom att medvetet skada trädet. Då väller kåda och olika hartser fram för att impregnera den så kallade splintveden. Det var sådana randbarkade tallar som Linné hade sett under sin resa.

Och det är en sådan fura vi nu har framför oss. Fetvedens Vänner har här köpt en handfull tallar på rot som de successivt randbarkar för att få fram fetved.

Längs en decimeterbred skåra från roten till en

höjd av sju-åtta meter har året innan barken tagits bort. En likadan skåra har gjorts på motstående sida av trädet. Längs skåran ser vi hur tallen försökt läka sig själv med ett tjockt lager kåda som stelnat över den barkade ytan.

Det har nu gått ett år och det har blivit dags att bredda skåran med ännu en decimeter. Nästa år breddas skåran ytterligare innan trädet får feta till sig ännu en tid innan det är färdigt att avverkas. Barkar man för mycket på en gång kan trädet skadas eller dö.

Mikael tar fram sin yxa och visar hur det går till. Den grova skorpbarken yr över mossan när han med välriktade hugg skalar sig ner till innerbarken, kambiet, som också måste bort för att kådan ska börja sippra fram över den barkade veden.

– Trädet får panik när barken tas bort och gör allt för att skydda sig, säger han och visar hur tjocka droppar med kåda på kort tid tränger fram och fyller trädet med skyddande hartssyror så att fetved kan utvecklas.

BEUNDRANSVÄRD VÄXTKRAFT

Längre upp på trädet använder Mikael ett egentillverkat barkjärn fastsatt på en utdragbar aluminiumstång för att komma åt att bredda skåran. Kådan skvätter över oss åskådare när barken lossnar i stora sjok och lägger sig som en klabbig hinna över kläder och glasögon. Växtkraften är beundransvärt potent i den hundraåriga furan.

En av åskådarna runt fetvedsfuran är Lennart Cederberg från Norrköping. Han är entusiastisk husägare och när han tillsammans med sin snickare utan framgång hade screenat de lokala sågverkens virkeslager vände han sig till Mikael Edström och Fetvedens Vänner.

– Jag hade 50 fönsterbågar som skulle tillverkas, berättar han. Och här hittade jag precis det jag letade efter. Kådrikt virke, tåligt mot väder och vind.

Nu är han på plats för att med egna ögon se hur man går till väga. Och för Gunnar Sandberg från Furudal lockar tanken på att randbarka ett antal furor på det egna skogsskiftet som han sedan kan sälja som fetved.

– Det kan vara roligt att ha ett projekt att ägna sig åt, säger han. Och efterfrågan på virke från husvårdare och hantverkare saknas inte.

När Mikael är färdig med barkjärnet och nybarkade skåror lyser vita ända upp till kronan tar han oss med till den lokala Hembydsgården. Där visar han ett knuttimrat eldhus från 1500-talet där de noggrant utvalda stockarna fortfarande är friska.

– Lyssna, uppmanar han och knackar på det hårda ändvirket i en av hörnknutarna. Här ser man tydligt att stocken varit skadad och nu är närmast helt opåverkad av tidens tand.

– Och, tillägger han, det går enkelt att själv producera fetved. Allt som behövs är en tall, en barkspade och lite tålamod.

• Ett egentillverkat barkjärn fastsatt på en utdragbar aluminiumstång används för att komma åt tallen.

LÄS MER OM FETVED

På www.fetvedensvanter.com finns användbara länkar och en beskrivning hur man själv går till väga för att ta fram fetved. Här berättas också om den trädbank som skapats för att det ska finnas tillgång på virke av hög kvalitet.

• Mikael Edström, Lennart Cederberg och Göran Bratt.

hållbart virke

• "Det går enkelt att själv producera fetved. Allt som behövs är en tall, en barkspade och lite tålamod", säger Michael Engman, snickare, byggnadsvårdare och en av eldsjälarna bakom Fetvedens Vänner.

• Efter ett år breddas skåran, efter ännu ett år görs den ännu bredare innan trädet får stå och feta till sig innan det avverkas.

• I knuten på en 500 år gammal eldstuga syns tydligt hur det kådrika virket bevarats och fortfarande är i nyskick.

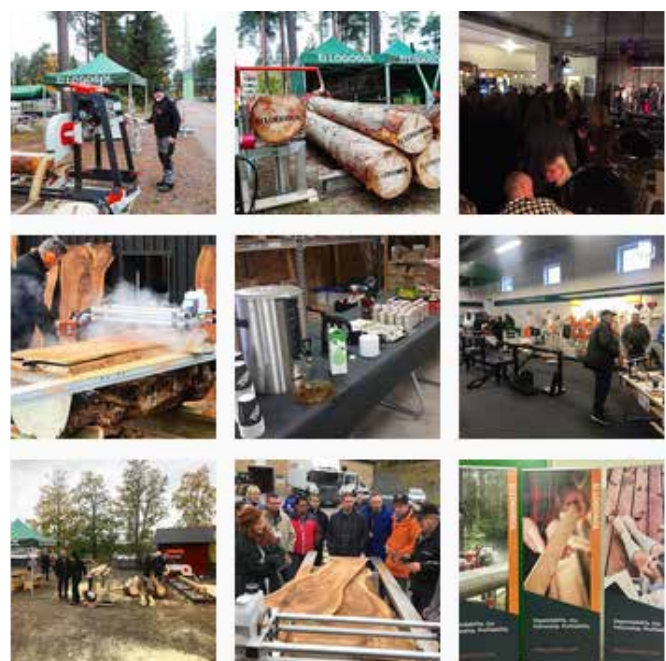

• Följ oss på Facebook så får du alltid senaste nytt om visningar och produktnyheter.

FÖLJ OSS PÅ FACEBOOK

Följ Logosol på Facebook och få senaste nytt om mässor, kurser, filmer och riktigt bra erbjudanden!

På Logosols Facebook-sida blandar vi produktnyheter, filmklipp, glimtar från Logosol som arbetsplats och en hel del intressant läsning om träförädling.

• Besök Logosols Instagram-sida eller sök på #logosol och hitta bilder från hela världen.

Inspiration från hela världen

Många bilder och inspiration för dina byggprojekt finns på Instagram.

Instagram är en gratis app för delning av bilder. Du kan enkelt visa dina foton, både för dina närmaste och för hela världen. Logosols sida på Instagram heter @logosolglobal. Söker du på #logosol hittar du bilder både från oss och våra kunder. Scanna Qr-koden så kommer du rätt direkt!

SE VÅRA FILMER PÅ YOUTUBE

Logosol har en egen YouTube-kanal med över 400 filmer. Se produktpresentationer och reportage. Kanalen heter Logosol Global och har över 11 000 följare. Välkommen in!

***”Vi är väl lika tokiga
båda två. Eller också
gillar vi bara lukten
av Hälsingefura.”***

• Marcus Emretsson och Mattias Sedenberg står bakom Delsbo Timmerhus & Hyvleri. Råvaran till timmerhusen består till största delen av prima Hälsingefura.

I hjärtat av Hälsingefurans växtområde har två timmerentreprenörer på kort tid etablerat sig som husbyggare och legosågare. Fabrikens stolthet är en helt unik knutmaskin från 1962. God hjälp har de även av en klyvsåg och femkutterhyvel från Logosol.

Utanför en industrilokal i Delsbo ligger virkespaketen i kö. Strax intill läggs en sex meter lång, övergrov furustock tillrätta för att sågas upp till bräder. En hjullastare jämnar som bäst till marken och en timrad utegrill väntar på att hämtas av en kund.

Det råder ingen stiltje för Delsbo Timmerhus & Hyvleri AB.

– Vi har redan lyckats vända de första månadernas minussiffror till ett hyfsat plus, konstaterar Marcus Emretsson.

RYMLIGA INDUSTRILOKALER

När Nysågat kommer på besök är det bara nio månader sedan Marcus och kollegan Mattias Sedenberg drog igång verksamheten i den rymliga industrilokalen utanför Delsbo.

Lokalen byggdes under tidigt 60-tal och var redan då avsedd för husproduktion. Här har ett femtontal anställda tillverkat friggebodar, fritidshus och villor i solitt Hälsingetimmer. Varumärket hade gott rykte, med export till både USA och Japan. När så de tidigare ägarna bestämde sig för att sälja företaget stod Mattias långt fram i kön av hugade spekulanter.

– Bättre lokaler gick inte att få, berättar han. Jag ringde Marcus direkt. Vi är väl lika tokiga båda två. Eller också gillar vi bara lukten av Hälsingefura.

Både Marcus Emretsson och Mattias Sedenberg har många år inom snickeri- och byggsbranschen bakom sig. Snart var man igång med det gemensamma företaget. Lokalen hyrs av kommunen och inkråmet köptes loss från de tidigare ägarna, inklusive timmertork, maskiner och ett helt arkiv med husritningar. Och de goda tiderna har spelat de nya ägarna väl i händerna.

– Det byggs mycket nu, inte minst här i Dellenbygden, konstaterar Mattias belåtet. Ett naturmaterial som timmer ligger i tiden, det är solitt och utan konstiga tillsatser. Vi får många förfrågningar, telefonen ringer och orderstocken växer.

Nya elledningar har installerats och en ny flispanna för uppvärmning och timmertork finns på plats. Och företaget har redan utökats med två anställda för att få företagets alla ben att gå i takt.

• En unik knutmaskin för Delsboknutar, lokalt tillverkad år 1962, tillhör maskinparkens rariteter.

Man bygger timmerhus, tar fram utemöbler och grillar samt hyvlar och sågar på beställning.

– Vi räknar på alla typer av jobb, försäkrar Marcus. Vi har redan satt upp hus i både Hudiksvall och Stockholm och är nyfikna på den svenska fjällvärlden.

De stockar som ska användas till timmerhusen sågas med ett övermått på cirka 12 mm. Därefter torkas timmerblocken för att sedan hyvlas till rätt tjocklek i en åtta ton tung hyvelmaskin från 1954.

Timmerblockens över- och undersida bearbetas i en fräs, också den från 60-talet. Stockarnas avsmalning bibehålls.

Därefter är det dags för den verkliga rariteten, en knutmaskin, lokalt tillverkad 1962. Den unika knutmaskinen klarar att göra knutar på avsmalnande timmerstockar utan stöd av avancerad datateknik. På några minuter fräser den fram den så kallade Delsboknuten.

– Såvitt vi vet är det bara vi som har en maskin som kan göra en perfekt knut som är så komplicerad som Delsboknuten, säger Marcus.

Maskinen är helt analog och det enda exemplaret av sitt slag i världen.

De gamla maskinerna i lokalen är alla analoga, med stora och tydliga knappar och reglage. Det är tungt och rustikt med ytterligare två stadiga gamla hyvlar att välja mellan, en planhyvel och en rikthyvel från Jonsered. På senare tid har de äldre modellerna fått sällskap av modernare maskiner.

MASKINER ATT LITA PÅ

Bland det första Mattias och Marcus valde att investera i var två produkter från Logosol. Dels panelhyveln PH365 utrustad med en femte svängbar kutter för att kunna tillverka mer komplexa produkter. Dels en klyvsåg.

– Vi måste vara flexibla och kunna leverera de produkter som våra kunder vill ha, förklarar Mattias. Då måste vi också ha maskiner att lita på.

Invid hyveln från Logosol ligger några hundra löpmeter golvvirke av ask från Tyskland som ska hyvlas och spontas. Och till den lokala bygghandeln levereras foder och lister med profiler som inte

• Marcus Emretsson och Mattias Sedenberg startade eget tillsammans när de fick möjligheterna att hyra rätt lokaler och köpa maskinerna som redan stod på plats.

kan hittas i hyllorna på det stora byggvaruhuset.

Men de nya maskinerna kommer också väl till pass när Mattias och Marcus ska bygga virkesföråd och nytt såghus.

– Vi kan inte låta 300 timmerstockar ligga utomhus i väntan på att användas, säger Marcus. Men hittills har vi inte haft tid att se om vårt eget hus, vi har bara byggt hus åt andra.

• Maskinparken från 60-talet kompletterades med maskiner från Logosol. PH365 femkutterhyvel klarar komplexa produktioner. "Vi måste vara flexibla och kunna leverera de produkter som våra kunder vill ha. Då måste vi också ha maskiner att lita på", säger Mattias Sedenberg om investeringen.

Logosol utvecklar i Afrika

Maskiner från Logosol ska inspirera till småskalig träförädling i Afrika. En hyvel PH260, Låks ramsåg, ett kantverk och en bandsåg är nu på plats i Mocambique. Målet är att bygga upp en demonstrationsanläggning som skapar inkomstmöjligheter för den fattiga lokalbefolkningen samtidigt som tidigare skövade naturskogar succesivt restaureras.

– Det handlar om att utveckla modeller för hur man ska få tillbaka de artrika och värdefulla Miombo-skogar som idag snabbt håller på att förstöras, säger Bengt-Olov Byström, Logosol.

LOKAL MARKNAD FÖR TRÄPRODUKTER

LevasFlor är ett litet skogsföretag som startades av Svenska Kyrkan men ägs idag av fyra sociala entreprenörer. Företaget har 46 000 hektar naturskog som gränsar till Gorongosa National Park. LevasFlor är FSC-certifierat och i sågverket och snickeriet arbetar man med många olika träslag. Det aktuella projektet, som delvis finansieras av Tillväxtverket, avser att stödja en modernisering av verksamheten baserat på småskalig förädlings-teknik. Tanken är att verksamhet ska utvecklas till en förebild och inspirera till ett mer ansvarsfullt entreprenörskap inom träindustrin i Afrika.

LevasFlor ingår i The Good Wood program som är ett initiativ från stiftelsen Eco-Innovation Foundation. Syftet är att starta upp en väl fungerande marknad för träprodukter från naturskogar i Syd som ger de lokala skogsbönderna möjlighet

• Studiebesök från Afrika. Från vänster: Klas Bengtsson, Eco-Innovation Foundation, Logosols grundare Bengt-Olov Byström, Berth Olsson, möbelsnickare och Taombera Sango, sågverkschef på LevasFlor i Mocambique.

att skydda och restaurera sin skog för kommande generationer.

– Vi fokuserar golv för export, men det finns en viktig lokal marknad för både konstruktion och snickeri. Trä behövs i alla kulturer. Det blir små produktionsenheter med enkla och billiga maskiner som förädlar på plats och baseras på lokala krafter, säger Bengt-Olov Byström.

Logosol medverkar i projektet genom att leverera produkter som är lämpliga för småskalig verksamhet. Tidigare i år skickades en container med ett kantverk, en Låks ramsåg, fyrkutterhyvel PH260 och Logosols nyutvecklade bandsåg B751.

STUDIEBESÖK I SVERIGE

Samtidigt som maskinerna var på väg till Afrika kom sågverkschefen Taombera Sango till Sverige. I programmet ingick en snickerikurs med Logosol och ett företagsbesök på småskaliga snickerier.

– Redan under våren ska den nya verksamheten vara igång. Personal från Logosol kommer att finnas på plats i Mozambique för att installera maskiner-

na, säger Bengt-Olov Byström.

I nästa leverans ingår en del verktyg för stockhantering samt en Solohyvel SH410.

En viktigt del i projektet är att utveckla hållbara träprodukter. Sågverket i Mozambique har skickat provbitar som utmanat Logosols hyvelmaskiner. De afrikanska träslagen är ofta mycket hårda och slitstarka. Ett exempel är Panga Panga, som har 5 i hårdhet på samma skala där ek har 3,5.

GOLV MED FISKBENSMÖNSTER

– Vi har tagit fram ett golv med fiskbensmönster som även kan passa för export. Nästa utmaning blir att hitta en fungerande trätorkningsteknik, säger Bengt-Olov, som ser stor potential för småskalig teknik i Afrika.

Idag finns det varken kapital eller förutsättning för stora industriella anläggningar. Vagnätet tillåter inte långa transporter, och den skog som lämnats kvar efter skövling lämpar sig inte för stor-skalig verksamhet. Lokal förädling i liten skala är många gånger det enda alternativet.

• Projektet inleddes med att sågverket i Mozambique skickade prover på olika afrikanska träslag, bland annat Panga Panga och Msasa. Berth Olsson har hyllat de hårda träslagen med Logosol fyrkutterhyvel och tagit fram en prototyp på ett golv med fiskbensmönster.

PANGA PANGA

Hårdhet: 5 (brinellvärde)

Panga Panga hårdhet 5, att jämföra med ek som har 3,7. Används till golv, paneler och båtbygge. Färgen går från mörkbrunt till svart.

• Personal från Logosol fanns på plats i Mozambique för att demonstrera de nya maskinerna.

• Premiärstart för bandsågverk B751 som kommer att få såga många olika afrikanska träslag.

• Klas Bengtsson, Lennart Bosrup och Taombera Sango pratar trätorkningsteknik. Ängavången Ekgolv var ett av stoppen under studieresan i Sverige.

• De tunga stockarna dras enkelt med Logosols Lunningsvagn

Vi tror på Dig

Vi vill få ut mer affärsnytta till världens bästa lantbrukare.

Vill du vara uppdaterad med de senaste lantbruksnyheterna?

Anmäl dig till vårt mycket uppskattade nyhetsbrev per e-post. Det kostar inget och går när som helst att avsluta. Anmäl dig på webben: skogsaktuellt.se/nyhetsbrev

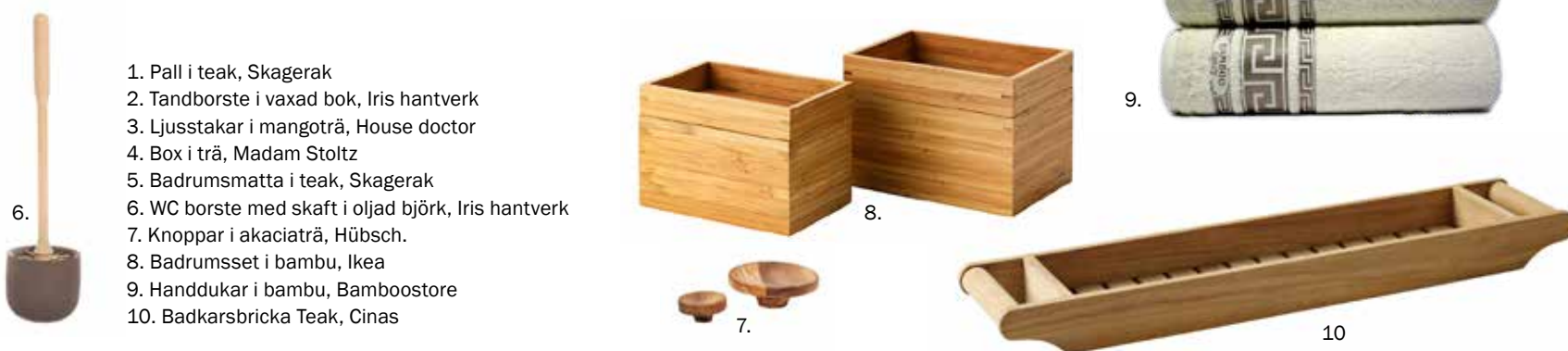
SKOGSAKTUELLT

Affärsnytta för oss som jobbar
med jord, skog och entreprenad

Trendigt med trä i badrummet

Trädetaljer ger en mjukare känsla och blir extra fint i badrummet. Den naturliga trenden ger en varm känsla till inredningen. Här har vi samlat några exempel som kanske kan bli en inspiration till egna byggprojekt.

1. Pall i teak, Skagerak
2. Tandborste i vaxad bok, Iris hantverk
3. Ljusstakar i mangoträ, House doctor
4. Box i trä, Madam Stoltz
5. Badrumsmatta i teak, Skagerak
6. WC borste med skaft i oljad björk, Iris hantverk
7. Knoppar i akaciaträ, Hübsch.
8. Badrumsset i bambu, Ikea
9. Handdukar i bambu, Bamboostore
10. Badkarsbricka Teak, Cinas

Virkesförädling på schemat

Nu kan du söka till **Småskalig virkesförädling**, en tvåårig distansutbildning på **Svenljunga naturbruksskola**. På schemat står både knuttimring, småskalig sågning och produktionsutveckling.

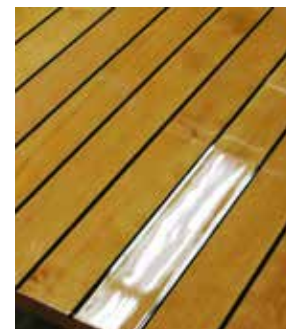
Utbildningen är en del av Biologiska Yrkeshögskolan på Svenljunga Naturbruksskola. Sista ansökningsdag är den 15 maj.

– Det här är vårt fjärde intag och vi ser ett stort intresse för småskalig förädling, säger Björn Larsson.

Utbildningen ges på halvfart under 2 år. Fördjupade kunskaper om sågning, knuttimring och trämaterial ingår, liksom kunskaper om konstruktion och design av träprodukter i CAD. Efter utbildningen finns det många möjligheter.

– Många har startat eget, både inom småskalig förädling och för uppdrag inom till exempel byggnadsvård, säger Björn Larsson.

Läs mer om utbildningen på skolans hemsida: www.naturbruk.nu

• Det nylagda däck i Douglasgran, även kallad Oregon Pine, har hyvlats på Logosols PH260 fyrutterhyvel och sedan oljats och lackats i sju lager med en speciell båtack.

Nytt däck på S/S Bore

Ångisbrytare S/S Bore i Malmö har fått nytt däck. TJ Hyvleri har hyvlat och monterat däck i Oregon Pine.

S/S Bore är världens äldsta ångisbrytare som fortfarande går för egen originalmaskin. Även trädetaljerna är äldre och när det blev dags att byta ut en del av det övre däck gick uppdraget till TJ Hyvleri som ligger strax utanför Härnösand.

– Träslaget vi använde är Oregon Pine. Först var jag lite orolig att det skulle vara väldigt hårt och svårt att bearbeta, men det gick jättebra att hyvla på fyrkutterhyveln, berättar Tommie Johnsson som även åkte ned till Malmö för att installera det nyhyvlade däck.

Under monteringen lackades däck med en

• S/S Bore är världens äldsta fungerande ångisbrytare och ligger i Malmö. Läs mer på hemsidan www.ssbore.se. Foto: kimson/shutterstock.com

speciell båtack i sammanlagt sju lager.

Det tog sin tid, men vi fick verkligen till en fin och tålig yta. Eftersom däck ligger öppet för väder och vind byggde vi bland annat in mellanrum så att vatten kan rinna undan. Det har verkligen varit ett enormt lärorikt och roligt uppdrag, säger Tommie Johnsson.

VI HJÄLPER DIG INTE att skruva ihop de här

Vi skriver inte om skruv och mutter. Däremot om hur bra den nya fyrhjulingen är, eller hur du vårdar motorsågen. Vi berättar vad den nya skördaren har för detaljer och hur du jobbar effektivare med den gamla.

SKOGEN älskar teknik, skogsskötsel och virkesmarknad. Tidningen som varje skogsbrukare behöver i sin vardag!

Digital läsning ingår i prenumerationen helt utan kostnad!

Testa 3 nummer för endast 99 kr!

www.skogen.se/nysagat eller 08-412 15 00

SKOGEN
DEN OBEROENDE SKOGSTIDNINGEN

SMÅSÅGAT

NOTISER OCH NYHETER MED TRÄKÄNSLA

Martinsons KL-träväggar har certifierats mot inbrott. KL-träväggen på 60 mm klarar inbrottsklass 2 medan väggen på 120 mm och uppåt klarar klass 3. Foto: Martinsons

TRÄVÄGG STOPPAR TJUVEN

Martinsons väggar av korslimmat trä, **KL-trä** har certifierats för inbrottsklass 2 och 3. Klassningarna utgår från användandet av olika tillhyggen. Vid klass 2 utrustas tjuven med enhandsyx och kofot och ska hugga ett hål tillräckligt stort för en människa att ta sig igenom under fem minuter. För att uppnå klass 3 är kravet tio minuter med en tvåhandsyx på 1,2 kilo.

– Det är svårt att yxa sig igenom när träs lameller byter riktning. Inbrottsklassningen är ytterligare ett argument varför man ska välja att bygga i KL-trä, utöver att det är klimatsmart och mångsidigt, säger **Daniel Wilded**, produktchef.

NYA BÖCKER

BEVARE MIG VÄL!

FEM FALL FÖR BYGGNADSVÅRD
av **Göran Gudmundsson**
Bonniers Fakta

Hur gick det till när en förfallen lada, ett övergivet torp, en sönderrenoverad herrgård, ett obeboeligt militärboställe och en illaluktande lägenhet i stan fick nytt liv och sin själ tillbaka? Göran Gudmundssons nya bok är en guldgruva för alla som älskar gamla hus med tradition och känsla. Här berättar han historien om fem genomgripande renoveringsprojekt med vitt skilda förutsättningar.

TRÄ. SNICKERIHANDBOK
FÖR INREDNING OCH ODLING
av **Moa Brännström Ott**
Natur och kultur

Med utgångspunkt i bokens 20 projekt, anpassade för dig som kanske inte rört en såg sedan träslöjden, guidas du steg för steg igenom de tekniker som gör dig till vän med sågar, hyvlar, tvingar och stämjärn. Exempel på byggprojekt: kryddhylla, örttork, bokstöd, balkongbänk, blombord och odlingsbänkar.

Tokyo får skyskrapa i trä. Foto: Sumitomo Forestry

FÖRSTA SKYSKRAPAN I TRÄ BYGGS I TOKYO

Det japanska skogsbolaget **Sumitomo Forestry** bygger världens första skyskrapa i trä. Byggnaden kommer att bli 350 meter hög med 70 våningar. Byggnadsmaterialet ska till 90 procent bestå av trä som förstärks av en stålkonstruktion. Inomhusmiljön planeras helt i trä. Skogsbolaget uppskattar att hela 185 000 kubikmeter virke kommer att behövas, vilket motsvarar cirka 8 000 trävillor. Skyskrapan ska stå klar år 2041.

Ett nära samarbete mellan Ikea och designer Piet Hein Eek har resulterat i en kollektion med naturliga material som utgångspunkt. Foto: IKEA

BEVARAR LEVANDE DETALJER

Trä spelar ofta en viktig roll på **Ikea**. I den nya kollektionen **Industriell** av **Piet Hein Eek** har naturliga material fått leda vägen. Produkterna som ingår i kollektionen är tillverkade av keramik, glas, lin och trä, där förnyelsebar furu har varit en viktig del.
– Vi var noga med att använda så mycket av trädet som möjligt, och ta

tillvara sådant man skulle kunna kalla defekter, som kvistar och skiftningar i ådring och färg. Vår leverantör har ungefär tusen anställda som i vanliga fall tar fram helt perfekta kvistfria furumöbler, så det vi bad om var något helt nytt för dem, berättar **Karin Gustavsson**, kreativ ledare **Ikea of Sweden**.

H&M OCH IKEA GÖR TYG AV TRÄ Kläder av träfiber i stor skala kan bli verklighet när **Ikea** och **H&M** investerar i bolaget **Tree to Textile**. Projektet är det första som storföretagen äger tillsammans. Syftet är att utveckla en hållbar textilproduktion från träfiber.

69%

av Sveriges totala landareal täcks av skog. Hälften av skogsmarken ägs av privata skogsägare. Tall och gran är våra vanligaste trädslag, men totalt finns det över 45 olika träarter i den svenska skogen.

ERBJUDANDE

till Nysågats läsare

PASSA
PÅ!

Prenumerera på Gård&Torp

5 NR FÖR 159 KR!

Mejla er anmälan till red@gardochtorp.se. Bifoga kod: 80902931

Erbjudandet gäller endast nya prenumeranter och fram till 31 maj 2018.

WWW.GARDOCHTORP.SE

• Gå en Logosol-kurs i år! Anmäl dig på vår hemsida www.logosol.se.

Gå våra kurser i träförädling

Bli bättre på att såga och hyvla eller lär dig hur man timrar ett hus. Logosol ger kurser inom träförädling både i Härnösand och Stockholm samt på Nordviks naturbruksgymnasium. Gör en intresseanmälan på vår hemsida!

Logosol bedriver sedan många år tillbaka en liten kursverksamhet inom småskalig träförädling. Kanske är det just vad du behöver för att utveckla din verksamhet? Datum för årets kurser presenteras inom kort på Logosols hemsida www.logosol.se, men redan nu kan du gå in och anmäla ditt intresse.

LOGOSOLS KURSPROGRAM 2018

TIMRINGSKURS

Plats: Logi och kurs på Nordvik
Kurstid: 5 dagar

FÖNSTERKURS

Plats: Härnösand
Kurstid: 3 dagar

MASKINSNICKERI DEL 1 & 2

Plats: Härnösand
Kurstid: 1 dag

HYVLA MED PH260/PH360

Plats: Härnösand
Kurstid: 1 dag

HYVLA MED PH260

Plats: Stockholm
Kurstid: 1 dag

HYVLA MED SH230/SH410

Plats: Stockholm
Kurstid: 1 dag

SÅGA MED SOLOSÅGEN

Plats: Stockholm
Kurstid: 1 dag

Kursdatum ej fastställt, gör gärna en intresseanmälan på www.logosol.se.

Sveriges mesta trädgårdstidning för dig som odlar i tufft klimat!

PRENUMERERA!

Helår fem nummer endast 195 kr, beställ i vår webshop!
(Butikspris Sverige 220 kr)

I nr 2/2018 bl.a. • Sommar- och höstperenner i Ultervattnet
• Förenkla och försköna med barrväxter och mossor

Köp dina tidningar här: www.tradgardnorr.se/bestall

**TRÄD
GÅRD
NORR**

www.tradgardnorr.se

Convallaria Förlag AB / Trädgård Norr • Parkgatan 13 B, Piteå • tel +46 911-21 10 09 • Följ oss!

